JANUARY
Makugihon

FEBRUARY
Mahigugmaon

MARCH
Matinabangon

APRIL
Matinahuron

MAY
Mahapsay og Malinyo

JUNE
Maabtik og Musunod sa Insaktong Oras

JULY
Maantigo og Maabilidad

AUGUST
Maginhunahunaon para sa Uban

SEPTEMBER
Madaginoton

OCTOBER
Matinud-anon

NOVEMBER
Masaligan

DECEMBER
Maalampuon

Republic of the Philippines
Department of Education
Regional Office IX, Zamboanga Peninsula

Zest for Progress
Zeal of Partnership

6

Araling Panlipunan

Quarter 4 - Module 1
Ang mga Suliranin at Hamon sa Ilalim ng Batas Militar

Name of Learner: ___________________________

Grade & Section: ___________________________

Name of School: ___________________________

Araling Panlipunan – Ikaanim na Baitang
Support Material for Independent Learning Engagement (SMILE)
Ikaapat na Markahan – Modyul 1: Ang mga Suliranin at Hamon sa Ilalim ng Batas Militar
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisiyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Nelsie B. Bagayna	
Editor:	Christopher M. Enoy	
Tagasuri:	Monina R. Antiquina, Vilma C. Velasco	
Tagalapat:	Rose Marie Crez H. Apilan	
Tagapamahala:	Virgilio P. Batan	-Schools Division Superintendent
	Jay S. Montealto	-Asst. Schools Division Superintendent
	Amelinda D. Montero	-Chief Education Supervisor, CID
	Nur N. Hussien	-Chief Education Supervisor, SGOD
	Ronillo S. Yarag	-Education Program Supervisor, LRMS
	Leo Martinno O. Alejo	-Project Development Officer II, LRMS
	Jovencia M. Samante	- Public Schools District Supervisor

Inilimbag sa Pilipinas ng

Department of Education – Region IX – Dipolog City Schools Division
Office Address: Purok Farmers, Olingan, Dipolog City
Telefax: (065) 212-6986
E-mail Address: dipolog.city@deped.gov.ph

Ang mga Suliranin at Hamon sa Ilalim ng Batas Militar

Alamin

Ang modyul na ito ay dinisenyo at isinulat para sa iyong kaalaman. Layunin nitong matulungan ka upang makagagawa ng wastong pagkilos sa pagtugon sa mga alituntunin ng pamilya. Ang saklaw ng modyul na ito ay nagpapahintulot na maaari itong gamitin sa iba't-ibang sitwasyon ng pagkatuto. Ang wikang ginamit ay angkop sa magkakaibang antas ng bokabularyo ng mga mag – aaral. Ang aralin ay inayos ayon sa tamang pagkakasunod – sunod ng mga paksa na makikita sa aklat.

Pagkatapos mapag – aralan ang modyul na ito, inaasahang ikaw ay:

- nasusuri ang mga suliranin at hamon sa ilalim ng Batas Militar *(AP6TDK-Iva-1.1)*

Balikan

Hanapin sa loob ng kahon ang sampung suliranin o salitang may kaugnayan sa Batas Militar. Isulat ang tamang sagot sa bawat bilang.

armas	**digmaan**	**disiplina**	**kaguluhan**	**kahirapan**
kapayapaan	**karahasan**	**katahimikan**	**katiwalian**	**labanan**
pang-aabuso	**rebelde**	**pagkakaibigan**	**sundalo kalayaan**	**pagkakaisa**

1. ________________ 6. ________________
2. ________________ 7. ________________
3. ________________ 8. ________________
4. ________________ 9. ________________
5. ________________ 10. ________________

Tuklasin

Basahin at tuklasin.

Ang batas militar ay kakaibang kapangyarihan ng estado na karaniwang ipinatutupad ng isang pangulo tuwing may mga hidwaan gaya ng pananakop, malawakang protesta laban sa pamahalaan upang mapangalagaan ang kaligtasan ng publiko.

Ang mga sibilyang hindi tatalima sa batas militar ay maaaring litisin sa isang hukumang militar.

Kapag hindi na magampanan nang maayos ng isang pangulo ang pamamahala gamit ang sibilyang kapangyarihan, ipinapatupad nito ang batas military bilang commander-in-chief ng Sandatahang Lakas ng Pilipinas.

Nilagdaan ni Pangulong Ferdinand E. Marcos ang Proklamasyon Bilang 1081 noong Setyembre 21, 1972 na nagpasailalim ng buong bansa sa Batas Militar dahil walang katahimikan at kaayusan ang bansa noon.

May mga pangyayaring nagbigay-daan sa pagtatakda ng batas militar. Marami ang nagwelga laban sa pamahalaan dahil sa katiwalian, pandaraya at nakawan sa pamahalaan.

Suriin

Basahing mabuti ang mga sumusunod na pangungusap tungkol sa pagpapahayag ng batas militar. Lagyan ng tsek (√) kung sang-ayon ka sa pahayag at ekis (X) naman kung hindi.

________ 1. Demokratiko ang uri ng pamahalaan noon.
________ 2. Nagkasundo ang mga Muslim at Kristiyano.
________ 3. Matapatang paglilingkod ng pamahalaan noon.
________ 4. Ang mga kawani ng pamahalaan ay disiplinado.
________ 5. Maraming organisasyon ang lumaban sa pamahalaan.
________ 6. Ang mga mamamayan ay higit na nabigyan ng atensyon.
________ 7. Naging maunlad ang kalakal ng Pilipinas sa malayang kalakalan.
________ 8. Tanda ng kawalan ng katahimikan sa bansa ang mga rali at demonstrasyon noon.
________ 9. Ang mga mag-aaral at manggagawa ay sumali sa mga demonstrasyon at rali noon.
________ 10. Napabayaan sa kamay ng mga kapitalistang dayuhan ang paglinang ng mga likas na yaman ng bansa.

Pagyamanin

Bago ipinahayag ni Pangulong Ferdinand Marcos ang Batas Militar, maraming organisasyon ang lumaban sa pamahalaan. Ang mga mag-aaral at manggagawa ay sumali sa welga dahil sa pagtaas ng bilihin, gasolina, katiwalian sa pamahalaan at iba pa.

Noong panahon ng Batas Militar, may mga programa at patakarang itinaguyod si Pangulong Ferdinand Marcos tulad "Open Door Policy" o bagong patakarang panlabas na nag-aakit sa mga dayuhan na mamuhunan at magtayo ng negosyo sa Pilipinas. Itinatag din niya ang industriyang nakatuon sa pagluluwas. Pinayagan ang pagluluwas ng mga likas yaman, lalo na ang mga produktong kagubatan. Isinailalim niya ang Reporma sa Lupa sa buong bansa.

Sa pamamagitan ng batas na ito, walang sinuman ang puedeng magmay-ari ng higit sa pitong ektarya ng lupang puedeng tamnan ng palay. Itinatag din niya ang Programang Masagana 99, ang pagpaparami ng mga pananim at pagpapalaki ng ani ng bansa. Ang pag-deklara ng batas militar ay nag-iwan ng aral sa mamamayan tungkol sa kahalagahan ng kanilang karapatan, kalayaan at katarungan. Naapektuhan ang pulitiko, pamumuhay at pangkabuhayan ng mga Pilipino, nawalan ng kapangyarihan ang Kongreso at Senado, nabawasan ang karapatan ng mga Pilipino at naghari ang takot sa maraming tao.

Punan ang bawat bilog ng limang pangyayari na nagbigay-daan sa pagtatakda ng batas militar. Isulat ang iyong sagot sa loob ng bawat bilog.

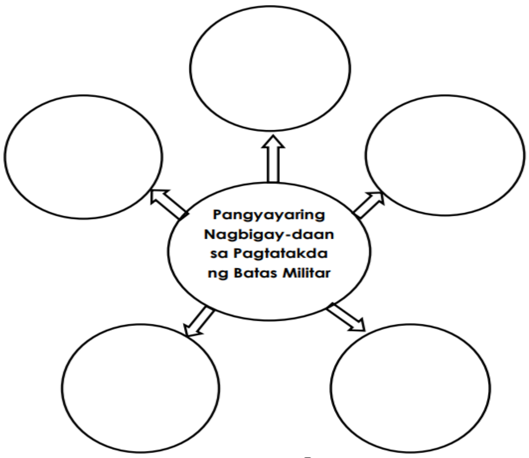

Gawain

Suriin ang pangyayari, programa at patakaran sa **Hanay A** at ang mga pahayag sa **Hanay B**. Isulat ang titik ng tamang sagot sa puwang.

HANAY A	HANAY B
______1. Open Door Policy	A. Paraan ng pagpapahayag ng damdamin ng mga mamamayan tungkol sa pagtaas ng presyo ng gasoline at bilihin
______ 2. Programang Masagana	B. Industryang nakatuon sa pagluluwas ng mga kayamanan sa kagubatan
______ 3. Reporma sa Lupa	C. Walang sinuman ang maaaring magmay-ari ng higit sa pitong ektarya ng lupang natatamnan ng palay
______4. Pagluwas ng Likas na Yaman	D. Pagpaparami ng mga pananim at pagpapalaki ng ani ng bansa
______ 5. Demonstrasyon o Pag-aaklas	E. Patakarang nag-aaakit sa mga dayuhan mamuhunan at magtayo ng negosyo sa Pilipinas

Isaisip

- Ang batas militar ay kakaibang kapangyarihan ng estado na karaniwang ipinatutupad ng isang pangulo tuwing may mga hidwaan gaya ng pananakop, katiwalian, malawakang protesta, pag-aaklas laban sa pamahalaan upang mapangalagaan ang kaligtasan ng publiko.

- Nilagdaan ni Pangulong Ferdinand E. Marcos ang Proklamasyon Bilang 1081 noong Setyembre 21, 1972 na nagpasailalim ng buong bansa sa Batas Militar dahil walang katahimikan at kaayusan ang bansa noon.

- May mga programa at patakaran ding itinaguyod si Pangulong Ferdinand Marcos tulad "Open Door Policy" na nag-aakit sa mga dayuhan na mamuhunan at magtayo ng negosyo sa Pilipinas. Itinatag din niya ang industriya ng nakatuon sa pagluluwas ng mga likas na yaman. Pinahayag din niya ang Reporma sa Lupa at Programang Masagana 99.

- Naapektuhan ang pulitiko, pamumuhay at pangkabuhayan ng mga Pilipino, nawalan ng kapangyarihan ang Kongreso at Senado, nabawasan ang karapatan ng mga Pilipino at naghari ang takot.

Tayahin

Pag-aralan ang bawat pahayag. Lagyan ng tsek (√) kung patakaran o programa ni Pangulong Ferdinand Marcos at ekis (X) naman kung hindi. Isulat ang tamang sagot sa puwang.

________ 1. Reporma sa Lupa

________ 2. Patakarang Pilipino Muna

________ 3. Open Door Policy o bagong patakarang panlabas

________ 4. Parity Rights

________ 5. Programang Masagana 99

________ 6. Bell Trade Act

________ 7. Pagluwas sa mga Likas na Yaman

________ 8. Farmers Cooperative

________ 9. Agriculture Credit and Cooperative

________ 10. Kalakalang Galleon

Karagdagang Gawain

Basahing mabuti ang mga tanong tungkol sa mga pangyayari, programa at patakaran ng pamahalaan sa pagtatakda ng batas militar. Isulat ang iyong sagot sa patlang sa ibaba ng bawat tanong.

1. Magbigay ng isang organisasyon na lumaban sa pamahalaan noon bago ipinahayag ang batas militar.

   ____

   ____

2. Maliban sa mga manggagawa, ang mga mag-aaral ay sumali rin sa pag-aaklas. Ano ang kanilang dahilan sa pagsali dito?

   ____

   ____

3. May mga patakaran at programang ipinatupad si Pangulong Ferdinand Marcos. Alin sa mga programang ito ang nag-aakit sa mga dayuhan na mamuhunan at magtayo ng negosyo sa Pilipinas?

____

____

4. Paano tinugunan ni Pangulong Ferdinand Marcos ang suliranin sa programang agraryo upang maparami ang mga pananim at pagpapalaki ng ani?

____

____

5. Bakit ipinahayag ni Pangulong Ferdinand Marcos ang Batas Militar?

____

____

Susi sa Pagwawasto

KARAGDAGANG GAWAIN
(magkakaibaang sagot sa pagsulat ng pangungusap)

1. Grupo ng mag-aaral/ manggagawa/ NPA/ militanteng grupo
2. Sumali ang mga mag-aaral dahil sa pagtaas ng tuition, gasolina, katiwalian
3. Open Door Policy
4. Tinugunan ni Pangulong Ferdinand Marcos ang suliranin sa Agraryo sa pamamagitan ng Programang Masagana 99
5. Ipinahayag ni Pangulong Ferdinand Marcos ang Batas Militar dahil sa malawakang protesta at pag-aaklas ng mga iba't-ibang militanteng grupo laban sa pamahalaan.

TAYAHIN

1. √	6. X
2. X	7. √
3. √	8. X
4. X	9. X
5. √	10. X

GAWAIN

1. E
2. D
3. C
4. B
5. A

PAGYAMANIN

1. pag – aaklas
2. malawakang protesta
3. katiwalian
4. karahasan
5. pagtaas ng gasolina at bilihin

SURIIN

1. X	6. X
2. X	7. X
3. X	8. √
4. X	9. √
5. √	10. √

BALIKAN

1. armas	6. Digmaan
2. kaguluhan	7. Labanan
3. kahirapan	8. Pang –aabuso
4. Karahasan	9. Rebelde
5. katiwalian	10. sundalo

SANGGUNIAN

MELCs 2020
Araling Panlipunan
LRMDS Learning Portal (Ang Batas Militar)

Region IX: Zamboanga Peninsula Hymn – Our Eden Land

Here the trees and flowers bloom
Here the breezes gently Blow,
Here the birds sing Merrily,
The liberty forever Stays,

Here the Badjaos roam the seas
Here the Samals live in peace
Here the Tausogs thrive so free
With the Yakans in unity

Gallant men And Ladies fair
Linger with love and care
Golden beams of sunrise and sunset
Are visions you'll never forget
Oh! That's Region IX

Hardworking people Abound,
Every valleys and Dale
Zamboangueños, Tagalogs, Bicolanos,
Cebuanos, Ilocanos, Subanons, Boholanos, Ilongos,
All of them are proud and true
Region IX our Eden Land

Region IX
Our..
Eden...
Land...

My Final Farewell

Farewell, dear Fatherland, clime of the sun caress'd
Pearl of the Orient seas, our Eden lost!,
Gladly now I go to give thee this faded life's best,
And were it brighter, fresher, or more blest
Still would I give it thee, nor count the cost.

On the field of battle, 'mid the frenzy of fight,
Others have given their lives, without doubt or heed;
The place matters not-cypress or laurel or lily white,
Scaffold or open plain, combat or martyrdom's plight,
T is ever the same, to serve our home and country's need.

I die just when I see the dawn break,
Through the gloom of night, to herald the day;
And if color is lacking my blood thou shalt take,
Pour'd out at need for thy dear sake
To dye with its crimson the waking ray.

My dreams, when life first opened to me,
My dreams, when the hopes of youth beat high,
Were to see thy lov'd face, O gem of the Orient sea
From gloom and grief, from care and sorrow free;
No blush on thy brow, no tear in thine eye.

Dream of my life, my living and burning desire,
All hail ! cries the soul that is now to take flight;
All hail ! And sweet it is for thee to expire ;
To die for thy sake, that thou mayst aspire;
And sleep in thy bosom eternity's long night.

If over my grave some day thou seest grow,
In the grassy sod, a humble flower,
Draw it to thy lips and kiss my soul so,
While I may feel on my brow in the cold tomb below
The touch of thy tenderness, thy breath's warm power.

Let the moon beam over me soft and serene,
Let the dawn shed over me its radiant flashes,
Let the wind with sad lament over me keen ;
And if on my cross a bird should be seen,
Let it trill there its hymn of peace to my ashes.

Let the sun draw the vapors up to the sky,
And heavenward in purity bear my tardy protest
Let some kind soul o 'er my untimely fate sigh,
And in the still evening a prayer be lifted on high
From thee, 0 my country, that in God I may rest.

Pray for all those that hapless have died,
For all who have suffered the unmeasur'd pain;
For our mothers that bitterly their woes have cried,
For widows and orphans, for captives by torture tried
And then for thyself that redemption thou mayst gain

And when the dark night wraps the graveyard around
With only the dead in their vigil to see
Break not my repose or the mystery profound
And perchance thou mayst hear a sad hymn resound
'T is I, O my country, raising a song unto thee.

And even my grave is remembered no more
Unmark'd by never a cross nor a stone
Let the plow sweep through it, the spade turn it o'er
That my ashes may carpet earthly floor,
Before into nothingness at last they are blown.

Then will oblivion bring to me no care
As over thy vales and plains I sweep;
Throbbing and cleansed in thy space and air
With color and light, with song and lament I fare,
Ever repeating the faith that I keep.

My Fatherland ador'd, that sadness to my sorrow lends
Beloved Filipinas, hear now my last good-by!
I give thee all: parents and kindred and friends
For I go where no slave before the oppressor bends,
Where faith can never kill, and God reigns e'er on high!

Farewell to you all, from my soul torn away,
Friends of my childhood in the home dispossessed!
Give thanks that I rest from the wearisome day!
Farewell to thee, too, sweet friend that lightened my way;
Beloved creatures all, farewell! In death there is rest!

I Am a Filipino, by Carlos P. Romulo

I am a Filipino–inheritor of a glorious past, hostage to the uncertain future. As such I must prove equal to a two-fold task–the task of meeting my responsibility to the past, and the task of performing my obligation to the future.

I sprung from a hardy race, child many generations removed of ancient Malayan pioneers. Across the centuries the memory comes rushing back to me: of brown-skinned men putting out to sea in ships that were as frail as their hearts were stout. Over the sea I see them come, borne upon the billowing wave and the whistling wind, carried upon the mighty swell of hope–hope in the free abundance of new land that was to be their home and their children's forever.

I am a Filipino. In my blood runs the immortal seed of heroes–seed that flowered down the centuries in deeds of courage and defiance. In my veins yet pulses the same hot blood that sent Lapulapu to battle against the first invader of this land, that nerved Lakandula in the combat against the alien foe, that drove Diego Silang and Dagohoy into rebellion against the foreign oppressor.

The seed I bear within me is an immortal seed. It is the mark of my manhood, the symbol of dignity as a human being. Like the seeds that were once buried in the tomb of Tutankhamen many thousand years ago, it shall grow and flower and bear fruit again. It is the insignia of my race, and my generation is but a stage in the unending search of my people for freedom and happiness.

I am a Filipino, child of the marriage of the East and the West. The East, with its languor and mysticism, its passivity and endurance, was my mother, and my sire was the West that came thundering across the seas with the Cross and Sword and the Machine. I am of the East, an eager participant in its spirit, and in its struggles for liberation from the imperialist yoke. But I also know that the East must awake from its centuried sleep, shake off the lethargy that has bound his limbs, and start moving where destiny awaits.

I am a Filipino, and this is my inheritance. What pledge shall I give that I may prove worthy of my inheritance? I shall give the pledge that has come ringing down the corridors of the centuries, and it shall be compounded of the joyous cries of my Malayan forebears when first they saw the contours of this land loom before their eyes, of the battle cries that have resounded in every field of combat from Mactan to Tirad Pass, of the voices of my people when they sing:

"I am a Filipino born to freedom, and I shall not rest until freedom shall have been added unto my inheritance—for myself and my children and my children's children—forever."